

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR,
GEHOUDEN OP 5 MAART 2009 TE HAARLEM – vastgesteld d.d. 19 maart 2009**

Aanwezig de leden:

De heren A. Azannay (GroenLinks), P.J. Heiliegers (VVD), R.H.C. Hiltemann (SP), L.J. Mulder (GroenLinks), C.J. Pen (CDA), F.H. Reeskamp (D66), J. de Ridder (PvdA), P. Schouten (PartijSpaarnestad), R.P.J. Trompetter (Actiepartij) en T.J. Vreugdenhil (ChristenUnie-SGP)

Afwezig: D. Eikelenboom (VVD)

Mede aanwezig:

De heer P.G.M. Elbers (voorzitter) en mevrouw I. van Tienhoven (secretaris)

Verslag: M. van de Belt (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen van de voorzitter

De **voorzitter** opent om 17.00 uur de vergadering.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er hebben zich geen sprekers gemeld.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en niet-collegeleden

Dit punt is afgevoerd van de agenda.

5. Uitwerking arbeidsvoorwaarden raadsleden

De **SP** is tegenstander van de wachtgeldregeling voor mensen met een volledige baan, waarvoor de wachtgeldregeling nooit is bedoeld en kondigt een motie vreemd aan de orde van de dag aan.

Het **CDA** is verbaasd dat er een wachtgeldregeling bestaat en is benieuwd naar de motivatie hiervoor. De heer **Pen** zou de regeling nader uitgewerkt willen zien. De regeling lijkt vrij ruimhartig en hij vindt maatwerk wenselijker. De regeling is toch vooral voor raadsleden bedoeld die het niet direct lukt hun andere parttime baan weer uit te breiden naar een fulltime baan.

De heer **Vreugdenhil** memoreert de monistische regeling: wethouders zijn min of meer fulltime in dienst en ze hadden een bepaalde regeling. Bij de overgang naar het dualistische systeem is die regeling gehandhaafd. Bij raadsleden gaat het om een deeltijdfunctie. Als zij om welke reden dan ook de functie (moeten) neerleggen, hebben ze recht op een wachtgeldregeling die in overeenstemming is met de vergoeding die ze als raadslid hebben ontvangen. Als een raadslid parttime werkt, moet hij bij het wegvallen van zijn functie als raadslid toch aanvullend werk vinden. De wachttijdregeling is bedoeld om die termijn te overbruggen.

De heer **Mulder** vindt een wachtgeldregeling terecht gezien de matige rechtspositie van raadsleden. Zij hebben immers geen pensioenregeling, noch een ziektekostenregeling.

De **SP** is geen voorstander van het ophogen van de vergoeding. Voor de 20%-regeling zou de heer **Hiltemann** willen bekijken welke gradaties er mogelijk zijn. Hij denkt daarbij aan presentiegeld, het fractievoorzitterschap of het commissievoorzitterschap. De wachtgeldregeling vindt hij niet nodig: er zijn voldoende sociale opvangmiddelen. Er is wel behoefte aan een onderzoek naar een vergoeding voor de

ziektekostenverzekering en er is behoefte aan een collectieve pensioenregeling en arbeidsongeschiktheidsverzekering. Er moet dan een kosten-batenanalyse worden gemaakt, want dergelijke regelingen moeten wel voldoende opleveren.

De **VVD** pleit voor een vergoeding of een keuzemogelijkheid in plaats van sec een computer leveren.

GroenLinks vindt een vergoeding voor bepaalde functies dubieus. Als de raadsvergoeding wordt aangepast aan een aantal functies, dan zijn grote partijen in het voordeel, want zij hebben de mankracht om die functies te vervullen. De huidige wachtgeldregeling lijkt in orde. De regeling lijkt summier, omdat men er ooit vanuit ging dat er een vrijwilligersaspect zat aan het raadslidchap. Voor de ziektekostenregeling sluit de heer **Mulder** zich aan bij de opmerkingen van de heer Hiltmann.

De **PvdA** wijst erop dat die uitzondering van 20% gebonden is. Dat geldt voor iedereen. De heer **De Ridder** onderschrijft het lijstje dat al is opgesteld.

6. De staat van dualisering

D66 stelt vast dat de brief van staatssecretaris Bijleveld een sterk gecomprimeerd stuk is. Het lijkt nu alsof Haarlem een signaal moet afgeven in de richting van de VNG of de staatssecretaris. De heer **Reeskamp** stelt voor de voorhangprocedure te handhaven evenals de zitting van raadsleden in verschillende kamers van beroep. Dit in tegenstelling tot het voorstel van de staatssecretaris.

In Haarlem wil de gemeenteraad proactief worden geïnformeerd, liefst van tevoren. De procedure rond het stadion is anders gelopen. Krachtens de wet hoeft de burgemeester de raad niet te informeren en dus doet hij dat ook niet. Daarom moet de raad een soort staatsrechtelijke afspraak maken tussen de raad en het bestuur om een te grote afstand qua besturen te voorkomen. De heer Reeskamp wil in de raad de deelname van raadsleden in de Rekenkamer handhaven, want het gaat hier om een opstartfase van enkele jaren. De raadsleden doen hier veel ervaring mee op.

Het **CDA** vindt dit een informatiedicht stuk. Het opstellen van zogenaamde duale beleidsstukken is al jaren een thema. Raadsleden moeten zich assertiever opstellen, maar daar kan de griffier ook een rol in spelen. De raad moet zelf een visie ontwikkelen en over de waan van de dag heenstappen. Volgens de heer **Pen** verdient het verspreiden van goede voorbeelden verdere uitwerking. Hij zou graag zien dat de raad keuzes in voorstellen krijgt voorgelegd. In praktijk is er vaak sprake van een fait accompli. Ook hier ligt een rol voor de griffie om te sturen. Hij is het eens met D66 over de rekenkamer. Bij uitsluiting van de commissie Beroep en Bezwaar kan de heer Pen zich wel iets voorstellen.

De heer **Trompetter** vraagt wie dan zitting gaat nemen in de commissie en hoe onafhankelijk diegene dan is.

Volgens de heer **Pen** is er inderdaad een grijs gebied tussen publiek en privaat in die discussie. Misschien kun je maatwerkmensen interesseren.

Volgens de heer **Reeskamp** is het ook niet wenselijk dat oud-politici in die kamers komen, want dan heeft niemand er meer zicht op. Geloofde D66 eerder nog in depolitisering, dat is nu veel minder het geval.

De **PvdA** denkt genuanceerd over de commissie BBS, maar de meerderheid is voor het idee dat er raadsleden in die commissie zitten. Daar worden heroverwegingen gemaakt en het mag geen rechtbank worden. Wenselijk is een commissie van ambtenaren of een commissie van raadsleden als het raadszaken betreft. Raadsleden worden gevoed en transparantie is nodig bij een dergelijk heroverwegingsproces. De heer **De Ridder** is tegen het inzetten van allemaal externe mensen.

De **Actiepartij** vraagt zich af hoe druk de commissies het gaan krijgen. Voor het overige sluit de heer **Trompetter** zich aan bij de woorden van de PvdA.

De **SP** is een groot voorstander van raadsleden in de commissie BBS. Raadsleden beschikken immers over een schat aan informatie en ze geven burgers het gevoel dat ze serieus worden genomen.

De **ChristenUnie-SGP** vindt het een aardige notitie. De heer **Vreugdenhil** vraagt zich af of het goed is dat de burgemeester voorzitter van de gemeenteraad is. Bij veel zaken kun je vraagtekens plaatsen, bijvoorbeeld bij het presidium. De inzet van raadsleden spaart kosten uit en dat bevordert de integratie. Dat alle bijeenkomsten op een dag plaatsvinden, is voor kleine partijen ongunstig.

De **Actiepartij** constateert dat er veel papierwerk is en veel informatie naar de raad toekomt. Daarbij is vaak sprake van dubbele informatieverschaffing. Er zijn verbeteringen mogelijk door efficiënter te vergaderen. Als het gaat om de voorhangprocedure valt er nog wel iets te verbeteren aan de communicatie tussen het college en de raad. Het stuk gaat ervan uit dat er een open communicatie plaatsvindt, maar zover is het niet in Haarlem. Het collectief geheugen laat nog wel eens te wensen over, vooral als onderwerpen over verschillende raadsperioden heen gaan en als het gaat om beantwoording van raadvragen en uitvoering van moties. Een idee ter verbetering zou zijn om de onderwerpen afzonderlijk in de Bis zetten met een historie erbij. Dat voorkomt veel zoekwerk.

De **PvdA** vindt het een voordeel als er raadsleden in de commissie zitten. Dat zorgt ook voor een relatie met de raad. In de eigen verordening is opgenomen dat de verbonden partijen en organisaties subsidie kunnen krijgen om onderzoek te doen. De heer **De Ridder** zou willen peilen hoe de raad het vindt dat de plv. voorzitter, een raadslid, voorzitter is van de raadsvergadering. Voor de samenstelling van het college is een actieve rol voor de burgemeester niet wenselijk. Als raad zou je wat meer ondersteuning moeten hebben of conflicterende taken moeten uitvoeren. Misschien is er een verschuiving mogelijk van ondersteuning van het college naar meer ondersteuning van de raad. De griffie zou een rol kunnen spelen bij die ambtelijke bijstand. Nu werkt de griffie vooral procesmatig.

De heer **Trompetter** is het eens met de heer De Ridder over het voorzitterschap van de burgemeester. Het zou ook een van de wethouders kunnen zijn. De burgemeesters- en de wethouderspost zijn in het dualistisch denken niet echt verenigbaar.

De heer **Reeskamp** vindt de modus in Haarlem, waarbij bij bepaalde onderwerpen de vice-voorzitter de vergadering overneemt, een hele elegante. Hij heeft niet veel moeite met de dubbelrol van de burgemeester. Bij de betrokkenheid bij de collegevorming speelt de peiler veiligheid een grote rol en een burgemeester heeft vanwege zijn vaste portefeuille het recht daarbij in een heel vroeg stadium te worden betrokken.

De heer **Mulder** ziet bij de collegevorming de zittende burgemeester als een politicus en dan kun je eigenlijk geen politiekneutrale opstelling verwachten.

De heer **Hiltemann** denkt ook dat de burgemeester niet betrokken zou moeten zijn bij de collegevorming. Als voorzitter van de raad kan ook een raadslid optreden, maar die moet je dan politiek neutraliseren als hij wat mag zeggen. De burgemeester doet het niet slecht en hij kan die taak gewoon uitvoeren.

De heer **Heilieggers** heeft geen moeite met het voorzitterschap van de burgemeester. Over zijn rol in de raad bevestigt de heer Heilieggers dat de burgemeester in die zin wel een stem heeft in het college.

De heer **De Ridder** vindt dat de burgemeester in een spagaat zit. Hij draagt de verantwoordelijkheid over het dagelijks bestuur, maar er wordt ook een neutrale rol als voorzitter van de raad van hem verwacht. Dat is lastig te combineren. Je kunt je afvragen of het accent meer naar de ene of naar de andere kant moet verschuiven. Het gaat om verschillende rollen.

De heer **Heilieggers** vindt dat dit pas aan de orde komt op het moment dat je in de raad ervaart dat het politiek gekleurd is.

De **voorzitter** vat samen dat staatssecretaris Bijleveld geen spagaat ziet voor de burgemeesters, maar als de Tweede Kamer uit zijn midden een voorzitter kiest, dan kan dat. En dat zou ook in de gemeenteraad kunnen.

De heer **Pen** vindt het interessant om er een keer mee te experimenteren. Een burgemeester moet geen wethoudersportefeuille krijgen, ongeacht de bezuinigingen.

De **VVD** vindt dat de brief van staatssecretaris Bijleveld een algemeen karakter heeft. Ze geeft vooral een landelijke focus. Er moet een lokale invulling aan gegeven worden en de raad moet terugkoppelen wat zij in de gemeente ervaart. Als het gaat om werkdruk hebben kleine partijen daar wat meer last van. Maar er

zou nog wel wat aan efficiency gedaan kunnen worden. Dat heeft ook te maken met de voorhangprocedure. Sommige informatie zou en moet je ook eerder kunnen krijgen. Staatssecretaris Bijleveld wil de voorhangprocedure weg hebben, maar dat heeft alles te maken met de tijdstippen waarop de raadsleden informatie krijgen. Die procedure wil de heer Heiliegers behouden. Verder is de rolverdeling in de raad belangrijk. Zowel in de commissievergaderingen als in de raad wordt veel inhoudelijk besproken. Dat is niet nodig. Er zijn onderwerpen die in verschillende commissies aan de orde komen. Daar zou ook gewoon een keuze in moeten worden gemaakt. Raadsleden in de BBS hebben veel kennis van zake en de burger ervaart dat ook als heel positief. Maar een vorm van functiescheiding is wenselijk, want het gevaar bestaat dat je toch politieke voorkeuren hebt. Het ligt echter genuanceerd.

Als het gaat om ondersteuning van de raad denkt de heer **Mulder** aan een eigen accountant voor de raad. De accountant nu werkt in opdracht van het college en dat kan lastig zijn voor de accountant. Als de raad dat nodig vindt, hoeft dat niet per se vanuit de fractieondersteuning, maar kan dat ook bij het vaststellen van de begroting plaatsvinden.

De heer **Pen** wijst erop dat de griffie meer kan functioneren als poortwachter, collectief geheugen, opeenvolging van afspraken en een groter bijdrage kan ook van de rekenkamers komen. Dat zou echt een inhoudelijke verbetering kunnen zijn en de efficiency verhogen. Er moet natuurlijk nog wel dekking voor worden gevonden.

De heer **Reeskamp** heeft de ervaring dat er een open communicatie mogelijk is tussen het ambtelijk apparaat en de gemeenteraad. Als de raad een eigen ambtelijk apparaat krijgt, ontstaan er twee kampen.

Van de bestaande raadsregeling ambtelijke bijstand zou de raad veel meer gebruik moeten maken.

De heer **Vreugdenhil** heeft het even opgezocht: In artikel 33 is geregeld dat de in de raad vertegenwoordigde fracties recht hebben op ambtelijke ondersteuning. De gemeente heeft een verordening vastgesteld waarin dat geregeld is. Ambtelijke ondersteuning kan via de griffie worden geregeld.

De heer **De Ridder** onderscheidt raadsondersteuning en fractieondersteuning. Misschien zou dat nog wat uitgebreider kunnen. De heer Heiliegers heeft de ervaring dat je de fractieondersteuning krijgt als je erom vraagt. De heer Pen constateert dat de raad erg intern gericht is. Om te leren van wat er in andere gemeentes gebeurt zou je met een impuls van extra ondersteuning toch sneller verder kunnen kijken.

De heer **Hiltemann** is benieuwd naar wat er nu gebeurt met de uitkomst van de discussie. Het presidium heeft de afgelopen jaren kritiek over zich heen gekregen. Hij discussieert graag over de rol en de taak van het presidium. De staatssecretaris geeft daar wettelijke gronden voor.

De heer **Mulder** weet dat deze zaken nog geëvalueerd worden. Hij zou vanuit het ministerie wel advies willen krijgen over hoe een presidium eruit zou kunnen zien. In de eerste periode is er vooral onderhandeld over de inhoud. Nu zitten er voorzitters van de commissies in en dan vooral de fracties met veel leden. De rol van het presidium is die van meet- en regelkamer van vergaderingen en die rol is uitgebreid met voorstellen doen en besluiten nemen. Die taakverschuiving is niet besproken. Het moet ook duidelijk zijn waar het presidium niet over gaat.

De heer **Reeskamp** vindt dat het presidium mag blijven. Als de invulling van het presidium wettelijk wordt vastgelegd, zal dat wel lijken op hoe het in Haarlem gestalte is gegeven. Automatische benoeming vanuit de functie van commissievoorzitter zou moeten wijzigen. Het is beter als elke fractie kandidaten stelt. Alle fracties moeten in beginsel zitting kunnen nemen in het presidium.

De heer **Trompetter** sluit zich aan bij deze woorden.

De heer **Vreugdenhil** vindt dat de plussen en minnen in de verschillende gemeentes duidelijk op papier moeten komen. Hij heeft op dit moment nog geen behoefte aan een wettelijke inrichting.

De heer **Mulder** begrijpt dat de commissie een brief met het verslag naar de staatssecretaris verstuurt, maar er moet ook worden gesproken over hoe de raad het in de volgende periode gaat inrichten.

De heer **Reeskamp** vindt het plezierig als er morgen in het presidium wordt besproken hoe de raad aan deze discussie vorm kan geven, zodat er een afgewogen voorstel naar Den Haag kan.

7. Sluiting

De **voorzitter** bedankt iedereen voor zijn inbreng, wijst de aanwezigen op de presentatie om 19.00 uur en sluit de bijeenkomst om 18.30 uur.

